

“ĐỨC - SỨC - TÀI” - TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH ĐẾN SỰ VẬN DỤNG CỦA ĐẢNG TA TRONG CÔNG TÁC HUẤN LUYỆN CÁN BỘ HIỆN NAY

PHẠM TRẦN QUỲNH MAI (*)

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức và Tài” là nền tảng lý luận quan trọng trong công tác huấn luyện cán bộ của Đảng. Trong giai đoạn mới, Đảng ta kế thừa và phát triển tư tưởng đó bằng việc bổ sung yếu tố “Sức” để hình thành hệ tiêu chí “Đức - Sức - Tài”. Bài viết phân tích tính kế thừa và phát triển của tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức và Tài”, qua đó làm rõ giá trị lý luận và định hướng vận dụng trong huấn luyện cán bộ thời kỳ mới.

Từ khóa: Cán bộ; đức - sức - tài; tư tưởng Hồ Chí Minh.

Abstract: Ho Chi Minh's thought on “virtue and talent” constitutes an important theoretical foundation for the Party's cadre training. In the new period, the Party has inherited and further developed this thought by adding the element of “physical strength” thereby forming the criteria system of “Virtue - Strength - Talent”. The article analyzes the continuity and development of Ho Chi Minh's thought on “Virtue and Talent”, thereby clarifying its theoretical value and orientations for application in cadre training in the new era.

Keywords: Cadres; virtue - strength - talent; Ho Chi Minh's thought.

Ngày nhận bài: 25/10/2025 Ngày biên tập: 06/01/2026 Ngày duyệt đăng: 19/01/2026

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, cán bộ và công tác huấn luyện, đào tạo cán bộ được Người xác định là “công việc gốc của Đảng”. Cán bộ là người thực thi đường lối, cầu nối giữa Đảng và Nhân dân, quyết định sự thành bại của cách mạng. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định mối quan hệ biện chứng giữa “Đức” và “Tài” là cốt lõi nhân cách của cán bộ: “Đức” là nền tảng đạo đức cách mạng, “Tài” là năng lực, trí tuệ, kỹ năng hành động. Theo Người: “Có tài phải có đức. Có tài không có đức, tham ô hủ hóa có hại cho nước. Có đức không có tài như ông bụt ngồi trong chùa, không giúp ích gì được ai”⁽¹⁾. Tư tưởng ấy thể hiện triết lý và phương pháp luận chung trong giáo dục con người và huấn luyện cán bộ. Trong bối cảnh hiện nay, khi Việt Nam bước vào kỷ nguyên phát triển mới, yêu cầu đối với cán bộ càng toàn diện hơn: ngoài “Đức” và “Tài” còn cần phải có “Sức”,

tức là sức khỏe, bản lĩnh và năng lực thực thi hiệu quả trong môi trường biến động.

Từ yêu cầu thực tiễn đó, Hội nghị Trung ương lần thứ 13 khóa XIII (từ ngày 06/10/2025 đến ngày 08/10/2025) của Đảng đã bổ sung hệ tiêu chí “Đức - Sức - Tài”⁽²⁾, coi đây là chuẩn mực mới của cán bộ thời kỳ mới, kế thừa và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức” và “Tài”. Đồng thời, đặt ra nhu cầu phân tích sâu sự phát triển lý luận từ “Đức - Tài” đến “Đức - Sức - Tài” dưới góc nhìn triết học và công tác huấn luyện cán bộ. Làm rõ sự phát triển này giúp khẳng định tính biện chứng, tính hiện đại trong tư tưởng Hồ Chí Minh và có ý nghĩa thiết thực đối với đổi mới công tác cán bộ hiện nay.

1. Sự kế thừa và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức và Tài” trong quan điểm của Đảng ta về “Đức - Sức - Tài” trong huấn luyện cán bộ

1.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức và Tài”

Từ quan niệm cán bộ giữ vị trí trung tâm, then chốt, quyết định sự thành bại của cách

(*) Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”⁽³⁾ và “Muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém”⁽⁴⁾. Quan niệm đó thể hiện tư duy triết học sâu sắc về vai trò chủ thể của con người, nơi thống nhất giữa phẩm chất và năng lực, giữa đạo đức và hiệu quả hành động. Xây dựng đội ngũ cán bộ không chỉ là nhiệm vụ tổ chức, mà còn là quá trình rèn luyện con người cả về phẩm chất và năng lực; có cán bộ tốt thì đường lối chính trị mới đúng đắn, Nhân dân mới tin theo Đảng.

Điểm đặc sắc trong tư tưởng Hồ Chí Minh là cách tiếp cận biện chứng giữa “Đức” và “Tài”. Hai yếu tố này không tách rời mà hòa quyện, bổ sung và thúc đẩy lẫn nhau: “Đức” là nền tảng, định hướng cho “Tài”, bảo đảm “Tài” phục vụ lợi ích chung; “Tài” là phương tiện thể hiện giá trị của “Đức”. Người có đức mà thiếu tài, khó hoàn thành nhiệm vụ; còn người có tài mà thiếu đức, dễ gây hại cho Đảng và Nhân dân. Vì vậy, huấn luyện cán bộ không chỉ là quá trình truyền đạt tri thức, mà còn là sự thống nhất giữa giáo dục đạo đức, lý tưởng và rèn luyện năng lực thực tiễn, hướng tới xây dựng đội ngũ cán bộ có nhân cách và bản lĩnh toàn diện. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hàng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong”⁽⁵⁾. Luận điểm này không chỉ là cách tiếp cận về đạo đức học, mà còn là phương pháp luận trong công tác huấn luyện cán bộ. Huấn luyện phải toàn diện về phẩm chất và năng lực, gắn học với hành, lý luận với thực tiễn, tu dưỡng đạo đức với phát triển trí tuệ; mục tiêu không chỉ là tạo ra cán bộ giỏi chuyên môn, kỹ thuật, nghiệp vụ mà là hình thành người cán bộ có đạo đức cách mạng, đủ khả năng đảm đương nhiệm vụ trong sự biến đổi của hoàn cảnh. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “chính trị là đức, chuyên môn là tài. Có tài mà không có đức là hỏng. Có đức mà chỉ i, tồ thì dạy thế nào?”⁽⁶⁾. Sự thống nhất giữa “Đức” và “Tài” chính là giá trị cốt lõi trong tư tưởng Hồ Chí Minh về con người cách mạng, đồng thời là nền tảng để Đảng kế thừa,

phát triển thành hệ tiêu chí “Đức - Sức - Tài” trong huấn luyện cán bộ hiện nay.

1.2. Sự kế thừa và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức và Tài” trong quan điểm của Đảng về “Đức - Sức - Tài” trong huấn luyện cán bộ

Tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức và Tài” được Đảng Cộng sản Việt Nam kế thừa, vận dụng và phát triển sáng tạo thành nền tảng chỉ đạo công tác cán bộ qua các thời kỳ. Ngay từ Đại hội VII (1991), Đảng đã khẳng định cần “*làm trong sạch và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên... mọi đảng viên phải ra sức rèn luyện, học tập để có đủ phẩm chất, kiến thức và năng lực phù hợp với nhiệm vụ được giao*”⁽⁷⁾. Đến Đại hội IX (2001), quan điểm này được nhấn mạnh rõ hơn với yêu cầu “*nâng cao phẩm chất, năng lực của đội ngũ cán bộ, công chức. Đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức với chương trình, nội dung sát hợp*”⁽⁸⁾. Cách tiếp cận này thể hiện sự kế thừa trực tiếp tư tưởng Hồ Chí Minh coi đạo đức là gốc, tài năng là điều kiện không thể thiếu.

Đại hội XII (2016), Đảng tiếp tục phát triển tư duy về cán bộ: “*Đổi mới công tác bầu cử trong Đảng, phương thức tuyển chọn, bổ nhiệm cán bộ... để lựa chọn những người thực sự có đức, có tài giữ các vị trí lãnh đạo, đặc biệt là người đứng đầu. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, đủ năng lực và phẩm chất, ngang tầm nhiệm vụ*”⁽⁹⁾. Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 19/5/2018, Hội nghị Trung ương lần thứ bảy (khóa XII) về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ tiếp tục khẳng định “*cán bộ là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng*” và yêu cầu đội ngũ cán bộ phải có “*có phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ*”⁽¹⁰⁾.

Cách diễn đạt “*ngang tầm nhiệm vụ*” cho thấy năng lực cán bộ phải tương xứng với trách nhiệm được giao, gắn với bản lĩnh và sức cống hiến. Đây là tiền đề cho sự hình thành nội hàm “Sức” trong giai đoạn tiếp theo. Đại hội Đảng lần thứ XIII (2021) chỉ rõ: “*Xây dựng đội ngũ cán bộ, trước hết là người đứng đầu có bản lĩnh chính trị vững vàng, có đạo đức trong sáng,*

năng lực nổi bật, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách, dám hành động vì lợi ích chung”⁽¹¹⁾. Yêu cầu “sáu dám” trong Văn kiện Đại hội XIII thể hiện bước phát triển mới trong tư duy của Đảng, chuyển từ nhấn mạnh phẩm chất và năng lực sang đề cao hành động, kết quả và tinh thần dẫn thân. Hành động, dẫn thân là biểu hiện cụ thể của yếu tố “Sức” trong cấu trúc “Đức - Sức - Tài”

mà Hội nghị Trung ương lần thứ 13 (khóa XIII) đề cập. Phát biểu tại Hội nghị, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: “Yêu cầu căn cốt trong lựa chọn nhân sự là: phẩm chất - năng lực - uy tín - liêm chính - hiệu quả; dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích quốc gia - dân tộc; gần dân, trọng dân, vì dân. Trong giai đoạn cách mạng mới hiện nay rất chú trọng yếu tố “Đức - Sức - Tài”⁽¹²⁾.

Theo đó, Đức là đạo đức cách mạng, là nền tảng. Sức là bản lĩnh, năng lực hành động, khả năng cống hiến, dẫn thân. Tài là năng lực trí tuệ, chuyên môn, khả năng lãnh đạo, quản lý và đổi mới sáng tạo. Việc bổ sung yếu tố “Sức” phản ánh quá trình phát triển tư duy lý luận của Đảng, vừa kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh, vừa đáp ứng yêu cầu mới trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Nếu trong tư tưởng Hồ Chí Minh, Đức và Tài là hai mặt thống nhất của nhân cách, thì trong tư duy hiện nay của Đảng, yếu tố “Sức” có thể xác định giữ vai trò trung gian chuyển hóa, kết nối giữa phẩm chất đạo đức và năng lực thực thi, giúp cán bộ đủ bản lĩnh đảm đương trọng trách trong bối cảnh mới. Trong cấu trúc “Đức - Sức - Tài”, yếu tố “Sức” không chỉ là phần bổ sung về hình thức mà là trực trung tâm, bảo đảm sự thống nhất giữa nền tảng đạo đức và năng lực công tác. Nếu “Đức” định hướng hành vi và “Tài” là phương tiện

*Toàn cảnh Hội nghị Trung ương lần thứ 13, khóa XIII
(Ảnh: Đăng Khoa)*

hành động, thì “sức” là năng lượng hiện thực hóa, biểu hiện của ý chí, bản lĩnh và khả năng thực thi nhiệm vụ trong điều kiện mới.

Để đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên vươn mình hiện nay, cán bộ không chỉ cần phẩm chất, trí tuệ, mà còn phải có sức bền tinh thần, thể lực và sức đề kháng chính trị trước cám dỗ. “Sức” vì thế trở thành thước đo của năng lực hành động và hiệu quả công tác. Một cán bộ có đức và tài nhưng thiếu sức khó hiện thực hóa chủ trương, đường lối của Đảng thành kết quả cụ thể. Do đó, trong công tác huấn luyện cán bộ, việc rèn luyện “Sức” (thể chất, bản lĩnh, năng lực hành động, nhiệt huyết cống hiến, dẫn thân) là yêu cầu thiết yếu để xây dựng đội ngũ cán bộ đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững của đất nước.

2. Định hướng vận dụng tư tưởng “Đức - Sức - Tài” trong công tác huấn luyện cán bộ hiện nay

Thứ nhất, tiếp tục đề cao và đổi mới giáo dục phẩm chất đạo đức cách mạng (Đức) cho cán bộ. Chương trình đào tạo, bồi dưỡng cần tăng cường giáo dục lý tưởng, chủ nghĩa yêu nước, lý luận Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, gắn với rèn luyện đạo đức cách mạng như cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phải thường xuyên,

thực chất, tránh hình thức, “Khẩn trương đổi mới và thực hiện đồng bộ thể chế về công tác cán bộ, nhất là trong đánh giá, đào tạo, sử dụng cán bộ, bảo đảm dân chủ, công khai, công tâm, khách quan theo hướng xuyên suốt, liên tục, đa chiều, có tiêu chí và thông qua sản phẩm cụ thể”⁽¹³⁾. Các khóa huấn luyện nên lồng ghép nội dung phòng, chống suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, nêu gương để xây dựng bản lĩnh chính trị và sức đề kháng trước cám dỗ vật chất. Cán bộ cần rèn luyện để luôn đặt lợi ích của Đảng, dân tộc và Nhân dân lên trên hết, hình thành nền tảng đạo đức vững chắc cho mọi hành động.

Thứ hai, cần bổ sung vào chương trình huấn luyện các nội dung nhằm nâng cao yếu tố “Sức” của cán bộ. Huấn luyện cán bộ cần chú trọng rèn luyện thể lực để cán bộ đủ sức làm việc trong môi trường áp lực cao, bồi dưỡng kỹ năng thích ứng với thay đổi. Những bài tập tình huống, mô phỏng nên tập trung vào hoàn cảnh khó khăn để rèn bản lĩnh, “khuyến khích người dám nghĩ, dám làm vì lợi ích chung”⁽¹⁴⁾. Đồng thời, cần xây dựng môi trường huấn luyện kỷ luật, khoa học, sáng tạo, khuyến khích tinh thần “nói ít - làm nhiều - quyết liệt - hiệu quả”; kiên quyết tránh hình thức, tránh giáo điều, tránh dùn dấy... giữ vững kỷ cương, khơi thông nguồn lực, đổi mới sáng tạo, tăng tốc thực thi để tạo đột phá”⁽¹⁵⁾. Kết hợp học tập lý luận với thực tiễn, cử học viên về cơ sở hoặc địa bàn khó khăn để rèn sức chịu đựng, ý chí và khả năng thích nghi. Bên cạnh đó, phát huy hiệu quả công tác luân chuyển cán bộ, tạo cơ hội để cán bộ trẻ rèn “sức bền” qua thực tiễn lãnh đạo và quản lý. Huấn luyện “Sức” chính là bảo đảm đội ngũ cán bộ đủ năng lượng và bản lĩnh để hiện thực hóa mục tiêu phát triển đất nước trong giai đoạn mới.

Thứ ba, tập trung nâng cao trình độ và năng lực (Tài) cho đội ngũ cán bộ, đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên hội nhập và cách mạng công nghệ. Tiêu chí “Tài” bao gồm kiến thức, tư duy, kỹ năng lãnh đạo, quản lý và sáng tạo. Công tác đào tạo, bồi dưỡng cần cập nhật nhanh tri thức mới về các mặt, chú trọng năng lực lãnh đạo điều hành, năng lực

số, năng lực hội nhập quốc tế, tiếp tục “Triển khai Chiến lược quốc gia về thu hút và trọng dụng nhân tài, nhất là các ngành, lĩnh vực mũi nhọn phục vụ cho sự phát triển nhanh, bền vững... phát hiện, tuyển chọn phải đào tạo cán bộ trẻ, cán bộ nữ, cán bộ người dân tộc, cán bộ khoa học kỹ thuật”⁽¹⁶⁾. Chương trình huấn luyện cần thiết kế theo hướng mô-dun, cá nhân hóa theo nhóm đối tượng và chức danh, giúp cán bộ khắc phục hạn chế, phát huy thế mạnh chuyên môn. Phương pháp đào tạo phải đổi mới, phát huy tính chủ động, sáng tạo của học viên qua học qua thực hành, nghiên cứu tình huống, mô phỏng và thảo luận mở. Đồng thời, cần đẩy mạnh hình thức đào tạo kết hợp trực tuyến với trực tiếp, ứng dụng nền tảng số và học liệu mở, giúp cán bộ học tập linh hoạt, đáp ứng yêu cầu học tập suốt đời trong thời kỳ mới.

Thứ tư, hoàn thiện tiêu chí và cơ chế đánh giá kết quả huấn luyện cán bộ theo hướng lượng hóa cả ba mặt “Đức - Sức - Tài”. Các cơ quan tham mưu về tổ chức cán bộ cần xây dựng bộ tiêu chí cụ thể để đánh giá học viên sau các khóa huấn luyện. Tiêu chí “Đức” có thể đánh giá qua nhận thức chính trị, tinh thần kỷ luật, ý thức trách nhiệm và kết quả rèn luyện đạo đức. Tiêu chí “Sức” đánh giá qua thể lực, mức độ tham gia hoạt động thực tiễn, khả năng chịu áp lực, khả năng thích ứng. Tiêu chí “Tài” dựa vào kết quả kiểm tra kiến thức, bài thu hoạch, sản phẩm đề án tốt nghiệp, cùng năng lực tư duy, kỹ năng lãnh đạo, quản lý thể hiện trong thảo luận, thực hành.

Hệ thống đánh giá nên được lượng hóa tối đa, kết hợp với nhận xét định tính để phản ánh đầy đủ sự tiến bộ của từng học viên. Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng yêu cầu tiếp tục: “triển khai cơ chế khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm vì lợi ích chung”⁽¹⁷⁾; đồng thời bảo đảm điều kiện và môi trường thuận lợi để phát huy “Đức - Sức - Tài” trong thực tiễn công tác. Thực hiện nghiêm các quy định về nêu gương, phòng chống tham nhũng, suy thoái nhằm giữ vững môi trường chính trị trong sạch, giúp cán bộ phát huy đạo đức và tự bảo vệ mình trước cám dỗ. Cần có chính sách

khen thưởng, kỷ luật kịp thời, qua đó tạo động lực để cán bộ không ngừng rèn luyện, hoàn thiện “Đức - Sức - Tài” trong công tác.

Thứ năm, gắn công tác quy hoạch, sử dụng cán bộ với đào tạo, bồi dưỡng theo tiêu chí “Đức - Sức - Tài”. Mỗi cán bộ trong diện quy hoạch cần có kế hoạch rèn luyện riêng đáp ứng tiêu chuẩn chức danh. Do đó, cần “nâng cao bản lĩnh chính trị, năng lực lãnh đạo, kỹ năng và nghiệp vụ công tác đảng, năng lực cụ thể hóa và tổ chức thực hiện cho đội ngũ cấp ủy viên và cán bộ chuyên trách trong các đảng cơ sở”⁽¹⁸⁾. Cơ quan tổ chức cán bộ cần tham mưu xây dựng các chương trình về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, tích hợp mục tiêu phát triển đồng bộ ba yếu tố này. Việc cử cán bộ đi học phải căn cứ quy hoạch và nhu cầu thực tiễn, tránh tràn lan, không đúng đối tượng, gây lãng phí.

Trong sử dụng, bổ nhiệm cán bộ, cần ưu tiên người hội tụ đủ “Đức - Sức - Tài”, đồng thời “phải hoàn thiện hệ thống quy định về công tác cán bộ... Chú trọng việc đánh giá cán bộ bảo đảm dân chủ, công khai, công tâm, khách quan, theo hướng xuyên suốt, liên tục, đa chiều, có tiêu chí và thông qua sản phẩm cụ thể”⁽¹⁹⁾. Bố trí, đề bạt cán bộ phải ánh đúng tiêu chí này là cơ sở tạo động lực để cán bộ tự giác rèn luyện, học tập toàn diện, rèn luyện, phát huy “Đức - Sức - Tài”.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đức và Tài” là nền tảng lý luận, định hướng cho Đảng trong công tác huấn luyện cán bộ. Việc phát triển thành hệ tiêu chí “Đức - Sức - Tài” thể hiện bước tiến trong tư duy lý luận, phản ánh sự kết hợp biện chứng giữa kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh và sự sáng tạo của Đảng. Nếu Chủ tịch Hồ Chí Minh coi “Đức” là gốc và “Tài” là điều kiện để phục vụ Nhân dân, thì việc Đảng ta bổ sung “Sức” chính là yêu cầu về bản lĩnh, ý chí, năng lực hành động và khả năng thích ứng của cán bộ đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên mới. Đây không chỉ là sự mở rộng chuẩn mực của cán bộ cách mạng, mà còn là định hướng lớn cho công tác huấn luyện cán bộ trong thời kỳ mới. Khi tư tưởng Hồ Chí Minh được thấm nhuần và phát triển thành quan điểm “Đức - Sức - Tài” của Đảng, sẽ trở thành nguồn sức

mạnh và động lực phát triển, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ, đáp ứng yêu cầu kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam./.

Ghi chú:

(1) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 10, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.345-346.

(2), (12) Toàn văn phát biểu khai mạc của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Hội nghị Trung ương 13, khóa XIII, <https://xaydungchinhsach.chinhphu.vn/toan-van-phat-bieu-khai-mac-cua-tong-bi-thu-to-lam-tai-hoi-nghi-trung-uong-13-khoa-xiii-119251006115201151.htm>.

(3), (4) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, sdd, tr.309, tr.280.

(5) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 11, sdd, tr.612.

(6) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 12, sdd, tr.269.

(7) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 51, Nxb CTQG-ST, H.2007, tr.126.

(8) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 60, Nxb CTQG-ST, H.2016, tr.283.

(9) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XII*, Nxb CTQG-ST, H.2016, tr.49.

(10) Ban Chấp hành Trung ương, *Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 19/5/2018 Hội nghị lần thứ bảy khóa XII về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ*.

(11) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.187.

(13), (16), (17), (18), (19) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng (Tài liệu sử dụng tại Đại hội Đảng bộ các cấp)*, Nxb CTQG-ST, H.2025, tr.46, tr.67, tr.67, tr.46, tr.67.

(14), (15) Phát biểu của Tổng Bí Thư Tô Lâm tại Phiên bế mạc Hội nghị Trung ương 13 khóa XIII, <https://xaydungchinhsach.chinhphu.vn/phat-bieu-cua-tong-bi-thu-to-lam-tai-phiên-be-mac-hoi-nghi-trung-uong-13-khoa-xiii-1192510081737004.htm>.